

Ο φόβος του άλλου: Μια άλλη 11η Σεπτεμβρίου στις ΗΠΑ

Επιστήμες / Πρόσωπο και Βία

Αθανάσιος Μουστάκης, Δρ Θεολογίας

Καθώς το πρόβλημα του «φόβου του άλλου» δεν έχει εκλείψει και πολλοί συνάνθρωποί μας ζουν ακόμη και σήμερα τις συνέπειές του, σήμερα πρώτη ημέρα της νέας σχολικής χρονιάς και παρά το πλήθος των προβλημάτων που μας στραγγαλίζουν, παρουσιάζουμε, με κάθε συντομία, το γεγονός της σφαγής στην περιοχή *Mountain Meadows* και λίγες σκέψεις μας για τους λόγους που οδήγησαν σε αυτό. Αισθανόμαστε δε, ότι και η περίπτωση των «Διδύμων Πύργων» δεν απέχει πολύ από το πρόβλημα του «φόβου του άλλου». Λοιπόν, 11 Σεπτεμβρίου 1857 στα *Mountain Meadows* της *Utah*.

Ο φόβος του άλλου και η σφαγή στην περιοχή *Mountain Meadows* της *Utah*

Το περιστατικό στο οποίο θα αναφερθούμε είναι μάλλον άγνωστο στην Ελλάδα,

παρά το γεγονός ότι πρόκειται για μία από τις μελανότερες σελίδες της αμερικανικής και γενικότερα της προτεσταντικής ιστορίας.

Το πρωινό της 11ης Σεπτεμβρίου 1857 στην περιοχή Mountain Meadows της νότιας Utah σφαγιάσθηκε ένα ολόκληρο караβάνι μεταναστών, αποτελούμενο κυρίως από μέλη των οικογενειών Baker και Fancher από το Arkansas, οι οποίοι μετακινούνταν προς τη Δύση, και πιο συγκεκριμένα στην Καλιφόρνια, για να βρουν καλύτερη τύχη.

Τα θύματα της σφαγής ήταν περίπου 120, ενώ διασώθηκαν 17 παιδιά από έξι ετών και κάτω, τα οποία αρχικά υιοθετήθηκαν από τις οικογένειες των Μορμόνων της περιοχής, και μετά το 1859, με πρωτοβουλία της κυβέρνησης των ΗΠΑ, επέστρεψαν στις φυσικές τους οικογένειες.

Από το Salt Lake City οι μετανάστες ακολούθησαν νοτιοδυτική πορεία, μέχρι που έφτασαν στις περιοχές του Cedar City, όπου οι ντόπιοι Μορμόνοι αρνήθηκαν να τους προμηθεύσουν τα αναγκαία για να συνεχίσουν.

Η αιτία αυτής της αρνήσεως ήταν ότι, καθώς, κατά το παρελθόν, είχαν δεχθεί επιθέσεις από άλλες ομάδες προτεσταντών και είχαν εκδιωχθεί από τα σπίτια τους, είχε προπηλακιστεί και εν τέλει δολοφονηθεί ο αρχηγός τους *Joseph Smith* μαζί με τον αδελφό του, είχαν σκοτωθεί 13 μέλη της κοινότητάς τους, με αποτέλεσμα να μην εμπιστεύονται κανένα.

Μάλιστα, η αμερικανική κυβέρνηση είχε στείλει στρατό (1.500 άνδρες) για να αντιμετωπίσει αυτή την προτεσταντική ομολογία, η οποία εθεωρείτο επικίνδυνη. Ευτυχώς, η κίνηση αυτή της κυβέρνησης έληξε με συμφωνία ειρήνης, αναίμακτα, το 1858.

Οι ταξιδιώτες στάθμευσαν για να ξεκουραστούν στην περιοχή, καθώς επρόκειτο

για τον τελευταίο σταθμό πριν από την Καλιφόρνια. Το περιβάλλον των Μορμόνων, όμως, ήταν ιδιαίτερα εχθρικό.

Αν και ο *Brigham Young*, ηγέτης της κοινότητας των Μορμόνων, με επιστολή του απέτρεψε από την επίθεση στο караβάνι, οι τοπικοί ηγέτες, ωθούμενοι από ένα μείγμα φόβου και φανατισμού, σε συνεννόηση με τις γύρω φυλές Ινδιάνων (π.χ. Paiute) πραγματοποίησαν τη σφαγή με πρωτοφανή αγριότητα.

Το σχόλιό μας, σε αυτό το περιστατικό δεν μπορεί παρά να σχετίζεται με τους κινδύνους που κρύβει η άγνοια του πλησίον και το φόβο τον οποίο προκαλεί αυτή η άγνοια.

Ζώντας σε ένα κοινωνικό περιβάλλον, το οποίο, πλέον, αποτελείται από ανθρώπους διαφορετικής προελεύσεως και πολλών διαφορετικών αντιλήψεων και απόψεων για τη ζωή και το θάνατο, είναι απαραίτητο να προσπαθήσουμε να γνωρίσουμε το διπλανό μας. Να μάθουμε πώς σκέφτεται, τι επιλογές θα κάνει, ποια θα είναι η στάση του σε καθημερινά προβλήματα και πολλά άλλα, σημαντικά και αναγκαία.

Επιτρέψτε μου όμως, να επιμείνω στην ανάγκη να γνωρίσουμε τον έτερο, όχι μόνο ως γείτονα, φίλο, γνωστό, συνάδελφο κ.ά., αλλά κυρίως ως *δημιούργημα του Θεού*. Αυτή η προσέγγιση του άλλου είναι ουσιαστική, κεντρική και καθοριστική για τη στάση μας απέναντί του. Αυτό συμβαίνει, όχι γιατί μαθαίνουμε κάτι ακόμη από όλα όσα συγκροτούν την προσωπικότητά του, αλλά γιατί *αλλάζει η δική μας στάση* απέναντί του.

Στην περίπτωση της σφαγής της Utah, παραδείγματος χάριν, οι μετανάστες δεν είχαν δημιουργήσει ούτε, κατά τα φαινόμενα, είχαν την παραμικρή πρόθεση να δημιουργήσουν στους Μορμόνους της περιοχής το παραμικρό πρόβλημα. Αυτό μπορούμε να το υποστηρίξουμε με ασφάλεια καθώς δεν διασώζονται κάποιες μαρτυρίες που να υποδηλώνουν κάποια τέτοια πρόθεση εκ μέρους των μελών του караβανιού. Αυτοί που διέπραξαν το έγκλημα κινήθηκαν με κίνητρο το φόβο μήπως δεχθούν επίθεση και, ίσως, τον προσπορισμό κέρδους από την οικειοποίηση των υπάρχοντων των νεκρών. Οι Μορμόνοι προέβαλαν το δικό τους φόβο και τις δικές τους υποψίες στους μετανάστες και τους έκριναν ως επικίνδυνους για τη ζωή και την ασφάλειά τους.

Αν σέβονταν τον άλλο, τους μετανάστες εν προκειμένω, ως δημιουργήματα του Θεού και αν επιθυμούσαν να παρακάμψουν το φόβο, η σφαγή θα είχε αποφευχθεί.

Η θρησκευτική πολυδιάσπαση του χριστιανισμού της Δύσης προκάλεσε πολλά τέτοια προβλήματα. Ο άλλος αντιμετωπίστηκε ως εχθρός ή φίλος, ανάλογα με το πιστεύω του και την ομολογία στην οποία ανήκε. Με αυτά τα δεδομένα όμως, δεν υφίσταται η έννοια του χριστιανισμού ως σώζουσας αλήθειας. Η αγάπη έχει χαθεί και έχει παραχωρήσει τη θέση της σε άλλα στοιχεία που οδηγούν σε περαιτέρω αλλοίωση το μήνυμα του Χριστού για την αναγκαιότητα της μεταξύ μας αγάπης.

Immediately after the execution—Note the weird forms above the coffin.
March 23, 1877.

Διαβάζοντας τη σχετική με τη σφαγή στην περιοχή Mountain Meadows βιβλιογραφική παραγωγή, ο αναγνώστης διαπιστώνει ότι οι μεν φοβούνται τους δε, στηριγμένοι σε μία πλαστή εικόνα, η οποία κυκλοφορούσε ως επικρατούσα αντίληψη, χωρίς κανένας να προσπαθήσει να γνωρίσει τον απέναντί του. Η προσπάθεια να πέσουν οι διαχωριστικές γραμμές θα απέτρεπε το έγκλημα και όλο τον πόνο που το ακολούθησε. Το να διδαχθούμε από παρόμοια περιστατικά δείχνει σύνεση. Το να απομακρύνουμε το φόβο για τον άλλο από τη ζωή μας υπογραμμίζει την πεποίθησή μας ότι ο έτερος δεν είναι εν δυνάμει εχθρός αλλά αδελφός.

Το να προσπαθούμε να γνωρίζουμε τον άλλο πέρα από στερεότυπα και προκατασκευασμένες αντιλήψεις δηλώνει την αγάπη μας προς αυτόν και το σεβασμό μας στη διδαχή του Χριστού.

Ας προσπαθούμε να το κάνουμε πάντοτε. Είναι αναγκαίο και στην εποχή μας!

<http://bitly.com/10qRxuK>